

รายงานผลการประชุม

คณะกรรมการความมั่นคงอาหารโลก (Committee on World Food Security: CFS) ครั้งที่ 42

ระหว่างวันที่ 12-15 ตุลาคม 2558 ณ สำนักงานใหญ่ FAO กรุงโรม ประเทศอิตาลี

1. ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยสมาชิกจาก 120 ประเทศ โดยมีประเทศที่มีใช้สมาชิก 9 ประเทศ ผู้แทนจากองค์การสหประชาชาติ 10 หน่วยงาน องค์กรประชาสังคม 96 หน่วยงาน องค์กรวิจัยด้านการเกษตรระหว่างประเทศ 2 หน่วยงาน สถาบันทางการเงินระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ 2 หน่วยงาน องค์กรภาคเอกชน 68 หน่วยงาน และผู้สังเกตการณ์ 47 คน

2. ผลการประชุม สรุปได้ ดังนี้

2.1 State of Food Insecurity 2015

คณะกรรมการฯ รับทราบรายงานสถานะความไม่มั่นคงอาหารโลกประจำปี 2558 หรือ State of Food Insecurity (SOFI) 2015 โดยระบุว่าในช่วงปี 2014-2016 มีผู้ขาดสารอาหาร (Undernourishment) จำนวน 795 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งมีจำนวนลดลงถึง 167 ล้านคนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาในส่วนของประเทศไทย ในปี 2014-2016 ประเมินการว่ามีจำนวนผู้ขาดสารอาหาร 5 ล้านคน คิดเป็นประชากรร้อยละ 7.4

2.2 Policy Round Table: Water for Food Security and Nutrition (CFS 2015/42/3)

คณะกรรมการฯ ได้หารือเกี่ยวกับรายงานผลการศึกษาเรื่องทรัพยากรน้ำเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะผู้เชี่ยวชาญระดับสูง (High Level Panels of Experts: HLPE) ที่ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและระบบนิเวศ ความสำคัญของน้ำในการสร้างความมั่นคงอาหารและโภชนาการสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้คณะกรรมการฯ ยังได้ให้ความเห็นชอบต่อข้อเสนอแนะในการดำเนินการ 8 ข้อ ได้แก่ (1) ส่งเสริมการจัดการที่ยั่งยืนและอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อให้มีน้ำเพียงพอ/มีคุณภาพ/มีความมั่นคง (2) ปรับปรุงความเชื่อมโยงของนโยบาย/กลยุทธ์เรื่องน้ำกับความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (3) ให้การรับรองการเข้าถึงการใช้น้ำของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มที่มีความอ่อนแอ (4) การปรับปรุงประสิทธิภาพและความหลากหลายของการใช้น้ำและระบบการเกษตร เพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (5) จัดการความเสี่ยงและเพิ่มความยืดหยุ่นของเสถียรภาพความมั่นคงอาหาร (6) พัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับน้ำเพื่อความมั่นคงอาหารด้านและโภชนาการ (7) กำกับดูแลการบริหารจัดการน้ำเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการแบบองค์รวมและมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และ (8) ส่งเสริมการดำเนินงานตามพันธกรณีสิทธิมนุษยชนอย่างรูปแบบและมีนัยสำคัญและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ

หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงเพื่อสนับสนุนข้อเสนอแนะของ CFS ในการดำเนินการข้างต้น และเสนอให้ CFS ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำระหว่างประเทศ รวมถึงพรมแดนทะเลสาบและแม่น้ำแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงการใช้งานและผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในระดับชาติและภูมิภาค นอกจากนี้ ยังได้ยกตัวอย่างการดำเนินนโยบายของไทย อาทิ การพัฒนาแหล่งน้ำในชุมชนเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำร่วมกันของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยยกตัวอย่างของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

พระเจ้าอยู่หัว ว่าเป็นหนึ่งในวิธีการการทำเกษตรอย่างยั่งยืน ช่วยลดผลกระทบจากความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศ และเพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการในระดับครัวเรือน

เอกสารประกอบ

- CFS 2015/42/2: *Summary and Recommendations of the High-Level Panel of Experts (HLPE) Report on Water for Food Security and Nutrition*

- CFS 2015/42/2: *บทสรุปและข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญระดับสูงว่าด้วยความมั่นคงอาหารและโภชนาการจากรายงาน เรื่อง ทรัพยากรน้ำเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)*

- CFS 2015/42/3: *High-Level Panel of Experts Report on Water for Food Security and Nutrition (FSN)*

- CFS 2015/42/3: *รายงานของคณะผู้เชี่ยวชาญระดับสูงเรื่อง ทรัพยากรน้ำเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ (คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)*

2.3 Framework for Action for Food Security and Nutrition in Protracted Crises

คณะกรรมการฯ รับรองเอกสาร เรื่อง “กรอบการดำเนินการสำหรับวิกฤติการณ์ความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการที่ยืดเยื้อ” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการของประชากรที่ได้รับผลกระทบหรือความเสี่ยงจากวิกฤตียืดเยื้อ รวมถึงการพยายามที่จะระดมความมุ่งมั่นทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ระดับสูง และส่งเสริมการประสานงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลาย ตลอดจนทบทวนความคืบหน้าและแบ่งปันบทเรียนจากการปฏิบัติงาน และกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินการเพื่อป้องกันบรรเทา ตอบสนอง และส่งเสริมการฟื้นตัวจากความไม่มั่นคงด้านอาหารและภาวะทุพโภชนาการในวิกฤตียืดเยื้อ โดยผลักดันให้ผู้มีส่วนได้เสียเผยแพร่กรอบการดำเนินงานฯ สู่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก ตลอดจนส่งผ่านกรอบการดำเนินการฯ ให้กับหน่วยงานภายใต้ FAO, WFP และ IFAD ทั้งนี้ กรอบการดำเนินการฯ เป็นไปตามความสมัครใจและไม่มีผลผูกมัดทางกฎหมาย

เอกสารประกอบ

- CFS 2015/42/4: *Framework for Action for Food Security and Nutrition in Protracted Crises (CFS-FFA)*

- CFS 2015/42/4: *กรอบการดำเนินการสำหรับวิกฤติการณ์ความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการที่ยืดเยื้อ (คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)*

2.4 The Global Strategic Framework for Food Security and Nutrition

คณะกรรมการฯ รับรองเอกสาร เรื่อง “กรอบยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหารด้านและโภชนาการระดับโลก ฉบับที่ 4” และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียส่งเสริมและใช้กรอบยุทธศาสตร์ฉบับนี้ โดยเป็นที่รับรู้/ยอมรับว่าเป็นไปด้วยความสมัครใจของตน ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์สำคัญหลายเรื่อง ได้แก่ (1) การส่งเสริมการลงทุนภาคการเกษตรและระบบอาหารอย่างรับผิดชอบ (2) การสูญเสียอาหารและการทิ้งอาหารในบริบทของระบบอาหารที่ยั่งยืน และ (3) การทำประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ยั่งยืน เป็นต้น

2.5 Outcome of the High-Level Forum on Connecting Smallholders to Markets

คณะกรรมการฯ รับทราบผลลัพธ์ของ “การประชุมหารือระดับสูงเรื่องการสร้างเชื่อมโยงเกษตรกรรายย่อยในการเข้าถึงตลาด” ซึ่งได้มีการหารือร่วมกันกับผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบาย ความท้าทาย และเรียนรู้จากตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับวิธีการที่ทำให้เกษตรกรมีส่วนร่วม โดยเชื่อมโยงผลประโยชน์และการเข้าสู่ตลาดอย่างยั่งยืน ด้วยการดำเนินการจัดลำดับความสำคัญร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าสู่ตลาดได้ นอกจากนี้ ยังเน้นความจำเป็นของการได้รับการสนับสนุนจากสถาบันของรัฐ องค์กรการเกษตร/สหกรณ์ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ในการเชื่อมโยงเกษตรกรรายย่อยและช่องทางการตลาด

หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงเพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กร/สถาบันเกษตรกร ตลอดจนรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร โดยได้ยกตัวอย่างโครงการของไทยที่สอดคล้องกับผลลัพธ์จากการประชุมหารือฯ ในเรื่องดังกล่าว ได้แก่ (1) ระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ว่าเป็นระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบหนึ่ง ที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area-based) ในการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ทำให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต ตลอดจนสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้ในต้นทุนที่ต่ำลง และเกิดการประหยัดเชิงขนาด (Economies of scale) (2) นโยบายเกษตรกรปราดเปรื่อง หรือ Smart Farmer เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับเกษตรกรรายย่อย ด้วยการสนับสนุนองค์ความรู้ จัดฝึกอบรม และเผยแพร่ข้อมูลการตลาดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปรับตัวภายใต้สถานการณ์ท้าทายต่างๆ ในปัจจุบัน และ (3) โครงการตลาดเกษตรกรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรให้กับลูกค้าโดยตรง เป็นการสร้างโอกาสให้กับเกษตรกรรายย่อยในการเข้าถึงตลาด และการให้บริการกับผู้บริโภคและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพในเวลาเดียวกัน

2.6 Multi-Year Programme on Work and Priorities

คณะกรรมการฯ รับรองแผนการดำเนินงานของ CFS ในปี 2016-2017 ดังนี้

2.6.1 จัดตั้งคณะทำงาน Open-Ended Working Group เพื่อศึกษาประเด็นต่างๆ ได้แก่ (1) โภชนาการ (2) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDG) กับการเกษตรยั่งยืนและความมั่นคงอาหาร (3) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลลัพธ์จากการประชุม High-Level Forum on Connecting Smallholders to Markets

2.6.2 จัดเวทีเสวนาต่างๆ ได้แก่ (1) Women’s empowerment in the context of food security and nutrition (2) Urbanization, rural transformation and implications for food security and nutrition

2.6.3 คณะ HLPE จะดำเนินการศึกษาประเด็นต่างๆ ได้แก่ (1) การพัฒนาเกษตรยั่งยืนเพื่อความมั่นคงอาหารและโภชนาการ รวมถึงบทบาทของปศุสัตว์ (2) การจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืนที่ความมั่นคงอาหารและโภชนาการ และ (3) ระบบอาหารและโภชนาการ

กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
30 ตุลาคม 2558